

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 27 sierpnia 2010 r.

**Pani
Zbigniewa Nowodworska
Dyrektor Wielkopolskiego Oddziału
Wojewódzkiego Narodowego Funduszu
Zdrowia w Poznaniu**

P/10/093
LPO-4101-12-01/10

Na podstawie *art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Wielkopolskim Oddziale Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w Poznaniu, zwanym dalej „Oddziałem”, kontrolę dotyczącą wykonania planu finansowego Oddziału w 2009 r. W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym w dniu 23 sierpnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Oddziału w zakresie przygotowania i wykonania planu finansowego w 2009 r.

1. W ocenie NIK Oddział prawidłowo przygotował prognozę planu finansowego na lata 2009-2011 oraz projekt planu finansowego na 2009 r. uwzględniające założenia i wytyczne przekazane przez Prezesa NFZ.

W 2009 r. Oddział uzyskał przychody w kwocie 4 817 539,33 tys. zł tj. o 9,14% wyższe niż w 2008 r. Przychody pochodziły głównie ze składek na ubezpieczenie zdrowotne (4 668 149 tys. zł). Środki finansowe przekazane przez Centralę NFZ pozwalały na terminowe finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej i sfinansowanie innych zadań.

NIK pozytywnie ocenia stopień wykonania planu finansowego Oddziału w zakresie kosztów, które osiągnięto na koniec 2009 r. w wysokości 99,19% zakładanych kosztów

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

ogółem (4 974 984,21 tys. zł). Wykonanie planu finansowego w zakresie kosztów realizacji zadań związanych ze świadczeniami opieki zdrowotnej wyniosło 99,97% (4 906 925,52 tys. zł).

Koszty w pozycji planu finansowego *refundacja cen leków* w 2009 r. zostały przez Oddział oszacowane zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez Prezesa NFZ. W powyższej pozycji planu finansowego Oddział wykonując plan finansowy przekroczył zaplanowaną wysokość kosztów o 83 953,64 tys. zł. Jednocześnie NIK uwzględniając złożone wyjaśnienia zauważa, iż stanowiło to konsekwencję zarówno sposobu oszacowania wysokości kosztów, jak również wejścia w życie zarządzenia Prezesa NFZ nr 105/2008/DSOZ z dnia 5 listopada 2008 r. oraz przejęcia finansowania procedur wysokospecjalistycznych od Ministerstwa Zdrowia w 2009 r. Niemniej jednak w związku z zaistniałą sytuacją Prezes NFZ rozpoczął działania zmierzające do zawiadomienia o przekroczeniu planu kosztów rzeczownika dyscypliny finansów publicznych.

2. W 2009 r. Oddział otrzymał od Wojewody Wielkopolskiego i przekazał świadczeniodawcom kwotę 137 103,89 tys. zł na realizację w 2009 r. zadań wynikających z ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym². NIK zwraca uwagę, iż Oddział nie dokonał rozliczenia przedmiotowej dotacji wyjaśniając, że Wojewoda Wielkopolski nie zwracał się o przedłożenie rozliczenia, a porozumienie na podstawie którego dotacja została przekazana nie zawierało zapisów o konieczności jego dokonania.

3. Oddział zawarł ze świadczeniodawcami 5 576 umów na realizację świadczeń opieki zdrowotnej w 2009 r., których wartość przypadająca na jednego ubezpieczonego w Oddziale wynosiła 990,02 zł. Zauważyć należy, że świadczenia opieki zdrowotnej w 2009 r. na kwotę 10 418,63 tys. zł zostały przez Oddział sfinansowane na podstawie porozumień zawartych z 14 świadczeniodawcami w trybie innym niż określony postanowieniami art. 139 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych³. Według dyspozycji Prezesa NFZ, przekazanej do Oddziału pismem z dnia 6 stycznia 2009 r., w trybie porozumień mogły być finansowane jedynie świadczenia zrealizowane przez świadczeniodawców niemających zawartych umów z Oddziałem w związku z leczeniem pacjenta w stanie nagłym, o którym mowa w art. 3 pkt 8 *ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym*. Natomiast okres rozpoczęcia finansowania świadczeń objętych rozliczaniem przez Oddział na podstawie porozumień rozpoczynał się przed dniem zawarcia porozumienia, od 57 dni do 330 dni. Oddział w przypadkach realizacji przez świadczeniodawców świadczeń opieki zdrowotnej niespełniających przesłanek art. 19 *ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej* zakładał dokonanie rozliczenia wykazanych procedur opierając się na opinii prawnej, według której istniała podstawa prawna do zapłaty za świadczenia wykonane przed zawarciem umowy ze świadczeniodawcami wybranymi po przeprowadzeniu postępowania o zawarcie umowy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte przed wygaśnięciem dotychczas obowiązującej umowy, a świadczeniodawca nieprzerwanie

² Dz. U. Nr 191, poz. 1410 ze zm.

³ Dz. U. z 2008 Nr 164, poz. 1027 ze zm.

wykonywał świadczenia objęte dotychczas obowiązującą umową – zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁴.

4. NIK nie wnosi zastrzeżeń do sposobu realizacji planu finansowego kosztów w zakresie świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez świadczeniodawców, zwracając jednocześnie uwagę, iż Oddział wydatkował kwotę 51 041,92 tys. zł z tytułu wykonania wybranych umów na realizację świadczeń zdrowotnych po upływie terminu wskazanego w § 27 ust. 2 załącznika do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 maja 2008 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej⁵. Wydatkowane w powyższy sposób środki dotyczyły realizacji umów o świadczenia opieki zdrowotnej sfinansowanych w 2009 r. (32 730,06 tys. zł) oraz 10 071,01 tys. zł wydatkowanych w 2010 r. w związku ze świadczeniem opieki zdrowotnej na podstawie umów obowiązujących w 2009 r. Należy podkreślić fakt, iż uzasadnieniem dokonania przez Oddział powyższych wydatków było przekazanie przez świadczeniodawców raportów statystyczno-medycznych w terminie uniemożliwiającym dochowanie przez Oddział 45 dniowego terminu ostatecznego rozliczenia umów na realizację świadczeń opieki zdrowotnej.

5. NIK pozytywnie ocenia prowadzenie przez Oddział czynności kontrolnych u świadczeniodawców. Zakończone przez Oddział w 2009 r. kontrole realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w liczbie 377 skutkowały zakwestionowaniem świadczeń na kwotę 9 600,81 tys. zł oraz karami umownymi w łącznej wysokości 1 267,28 tys. zł. Stanowiło to 97% wartości wszystkich kwot, zakwestionowanych w następstwie prowadzonych przez Oddział postępowań kontrolnych, co dowodzi rzetelności prowadzonych kontroli.

Oddział na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przeprowadził trzy kontrole dotyczące realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: POZ, w zakresie świadczeń lekarza POZ ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowości sprawozdawania i rozliczania świadczeń pod kątem zasadności przedstawienia przez świadczeniodawcę do rozliczenia świadczeń udzielonych ubezpieczonemu, jakimi były porady diagnostyczno-terapeutyczne w miejscu udzielania świadczeń/w domu pacjenta w związku z leczeniem cukrzycy/lub choroby układu krążenia (wymagane rozpoznanie wg trzyznakowego kodu ICD-10), w wyniku których nałożono na świadczeniodawców kary umowne w wysokości 2,21 tys. zł..

Z tytułu realizacji zaleceń pokontrolnych oraz kosztów sądowych na koniec 2009 r. należności wymagalne, w łącznej wysokości 1 690,93 tys. zł dotyczyły 15 świadczeniodawców. W ocenie NIK Oddział rzetelnie realizował działania zmierzające do wyegzekwowania należności poprzez kierowanie spraw na drogę postępowania sądowego oraz egzekucji komorniczej. W rezultacie 5 świadczeniodawców do dnia 4 sierpnia 2010 r. uregulowało swoje zobowiązania w łącznej kwocie 79,55 tys. zł.

6. Kontrolę poprawności sporządzania i ewidencji dowodów księgowych przeprowadzono na podstawie badania próby obejmującej 166 dowodów księgowych

⁴ Dz. U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 81, poz. 484

o wartości ogółem 9 206,12 tys. zł (67% wartości całej populacji), zaksięgowanych na koncie *zobowiązania z tytułu dostaw i usług na cele administracyjne i pozostałe*, wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r., wybranych losowo metodą monetarną, z zastosowaniem systemu informatycznego. Zbadane dowody księgowe spełniały wymogi określone przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. NIK ocenia pozytywnie skuteczność kontroli wewnętrznej i wiarygodność ksiąg rachunkowych.

Oddział prawidłowo wywiązywał się z obowiązku sporządzania wymaganych sprawozdań. Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za okres od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r. oraz roczne sprawozdanie o stanie należności (Rn-N) i stanie zobowiązań (Rb-Z), sporządzone zostały terminowo i zgodnie z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, co daje podstawę do wydania przez NIK pozytywnej oceny o sprawozdawczości bieżącej i sprawozdawczości rocznej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. ujednolicenie stosowanych przez Oddział, w odniesieniu do stanowiska Prezesa NFZ, zasad finansowania świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych przez świadczeniodawców, z którymi Oddział nie zawarł umów w powyższym zakresie,
2. podjęcie działań mających na celu egzekwowanie od świadczeniodawców terminowego przekazywania rozliczeń zrealizowanych świadczeń opieki zdrowotnej.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie *art. 62 ust. 1 ustawy o NIK*, oczekuje od Pani Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią *art. 61 ust. 1 ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z *art. 62 ust. 2 ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.